

Boekenweek 2020

THEMA Rebellen en dwarsdenkers

De 85ste Boekenweek staat in het teken van de rebellen en dwarsdenkers. Van de dromerige dwarsdenker die veilig thuis afreist naar een andere wereld, tot de rebel die zijn messcherpe pen als wapen gebruikt tegen de status quo. In de literatuur is er ruimte voor al die geluiden.

Het lef van schrijvers om taboes te doorbreken en een steen in de vijver te gooien is van levensbelang voor onze samenleving. Daarom koesteren we de vrijheid die door schrijvers genomen wordt om tegen de stroom in te werken, om dwars en vervelend te zijn, onaangepast en onafhankelijk.

Fictie

De rebellen van de literatuur hebben altijd ons denken beïnvloed: van Multatuli en Willem Frederik Hermans tot Charles Bukowski, James Baldwin en Simone de Beauvoir. Stoere, onorthodoxe, eigengereide auteurs hebben werelden geopend en onrecht aan de kaak gesteld. Schrijvers als Annie M.G. Schmidt, Astrid Roemer, Dimitri Verhulst en Charlotte Mutsaers hebben de literatuur en de samenleving kleur gegeven.

De rebelse personages en dwarse karakters houden een spiegel voor en laten ons nadenken over wie wij zijn. Waar zouden we zijn zonder Don Quichot of de Kleine Prins? Zonder Dostojevski's Raskolnikov of Flauberts Madame Bovary? Maar ook deze nieuwe eeuw kan niet zonder andersdenkende karakters, zoals Tommy Wieringa's Joe Speedboot, Esther Gerritsens Roxy, de worstelende Jonathan in *Muidhond* van Inge Schilperoord of Hava uit Aafke Romeijns *Concept M*.

De non-conformisten zoeken de grenzen van de literatuur op, om ze te verleggen. Jan Cremer deed dat met zijn onverbiddelijke bestseller *Ik Jan Cremer* en Connie Palmen met kwetsbaar autobiografisch werk, zoals *I.M.* over haar geliefde Ischa Meijer. Gerard Reve tartte de conventies met *Nader tot U*, waar Anna Blaman dat deed met *Eenzaam avontuur*. Andreas Burnier beschreef het verlangen naar een geslachtsverandering in *Het jongensuur* en Jan Wolkers doorbrak de algemene preutsheid met *Turks fruit*.

Boeken kunnen weerstand oproepen, kunnen verboden worden en verbrand, maar de kracht van de woorden laat zich niet temmen. Nabokovs *Lolita*, Houellebecqs *Onderworpen* of Erasmus' *Lof der zotheid* hebben onder vuur gelegen, maar zijn inmiddels onmiskenbare oriëntatiepunten in het literaire landschap.

Non-fictie

Om de steeds veranderende wereld om ons heen te begrijpen, hebben we dwarsdenkers en ordescheppers nodig. Zij prikkelen, stimuleren en scherpen onze geest. Iconen als Hunter S. Thompson en Susan Sontag hebben nieuwe manieren van kijken geïntroduceerd,

scherpe geesten als Renate Rubinstein en Anton de Kom hebben ons bewust gemaakt van onze oogkleppen. Het maatschappelijk debat op de meest uiteenlopende onderwerpen wordt bepaald door dappere en dwarse denkers: Dick Swaab en Rosanne Hertzberger, Rutger Bregman en Joris Luyendijk, Anousha Nzume en Paul Scheffer.

Al deze journalisten, wetenschappers en schrijvers staan inmiddels ook in een traditie: een traditie van vooruitdenkers, dromers en vermeende onruststokers, die onze geschiedenis hebben gevormd. De lijst is eindeloos, van Ernesto Guevara, Nelson Mandela en Martin Luther King tot de non-conformisten in ons eigen land zoals Aletta Jacobs, Provo en Ayaan Hirsi Ali.

Als we te lang stilstaan, zorgen zij voor schommelingen, reuring en commotie, en als we te snel gaan trekken ze aan de rem. Door zich uit te spreken stellen ze zichzelf kwetsbaar op. Daar is durf voor nodig, maar gelukkig ontbreekt het daar niet aan bij de rebellen en dwarsdenkers.

NS is hoofdsponsor van de Boekenweek

Noot voor de redactie:

Voor meer informatie en rechtenvrij beeldmateriaal over de Boekenweek kunt u terecht op:
www.boekenweek.nl/pers

Rechtenvrije foto's kunt u vinden via: <https://www.flickr.com/photos/cpnb/albums/>
Of neem contact op met CPNB persvoorlichter Job Jan Altena: 06 4188 1938, jj.altena@cpnb.nl

Stichting Collectieve Propaganda van het Nederlandse Boek

De CPNB spant zich in voor meer, betere en nieuwe ontmoetingen tussen lezers, auteurs en het Nederlandse boek. Collectieve boekpromotie voor boekwinkels, uitgeverijen en openbare bibliotheken die teruggaat tot 1930. De Nederlandse boekenwereld heeft zich in Stichting CPNB verenigd ter bevordering van leesplezier, leescultuur en boekbezit. Bekende leesbevorderingscampagnes van de CPNB zijn onder andere de Boekenweek, Kinderboekenweek, Nederland Leest, Spannende Boeken Weken en de Boekenweek voor Jongeren. Van jong tot oud is het lezen van boeken van groot belang; boeken zorgen voor ontspanning en tegelijkertijd voor inspiratie en verrijking van de lezer. Ons motto is daarom: een boek kan zoveel doen!

NS - Tijd voor lezen

NS draagt lezen een warm hart toe, want lezen is een van de favoriete tijdsbestedingen in de trein. NS werkt daarom, sinds 2001, samen met Stichting Collectieve Propaganda van het Nederlandse Boek (CPNB). NS wil lezen toegankelijk maken voor een groot publiek. Lezen en treinreizen zijn immers onlosmakelijk met elkaar verbonden. NS ondersteunt jaarlijks drie campagnes van de CPNB onder de noemer 'Tijd voor Lezen': de Boekenweek (maart), de Kinderboekenweek (oktober) en de NS Publieksprijs (oktober/november). Meer informatie is te vinden op www.ns.nl/tijdvoorlezen.